

НЕОБХІДНІСТЬ МОДИФІКАЦІЇ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Г. О. СОБОЛЬ, кандидат економічних наук
(ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. Стаття присвячена питанням удосконалення теорії і практики фінансового контролю у контексті екологізації суспільства. Нерозривність розвитку економіки й екологічної безпеки зумовлюють трансформування цілей і завдань фінансового контролю. Слугуючи запитами управління екологічною безпекою на мікро-, мезо-, макро-, мегарівні, фінансовий контроль виконує місію коригування управлінських процесів. Продемонстровано роль взаємодії екологічного, економічного та правового аспектів для забезпечення якості фінансового контролю.

Ключові слова: фінансовий контроль, екологічний проект, екологічна економіка, фінансовий аудит, екологічний аудит.

Становлення екологічної економіки є безповоротним процесом розвитку суспільства. Цим зумовлюється актуальність і значимість спрямування фінансового контролю на завдання управління екологічною безпекою. Розвиток функцій управління у сучасній економічній ситуації, динамічність умов господарювання сприяють поглибленню і диверсифікації предмета фінансового контролю в умовах екологізації суспільства, залученню широкого спектра методів дослідження різних галузей знань економіки, розмежування компетенції та відповідальності між суб'єктами контролю різних рівнів.

Останніми роками спостерігається потужна тенденція активізації наукового інтересу до фінансового контролю. Нормативно-правові джерела традиційно розглядають поняття фінансового контролю відносно управління бюджетними коштами [2, Термінологічна база, п. 8], що зумовлюється пріоритетністю державних завдань. Розсуваючи у часі простір економічних досліджень, сучасні науковці наголошують на розширенні змісту фінансового контролю як важливої складової науки і практики. Власний підхід до розв'язання проблем теорії та практики вітчизняного контролю викладено у монографіях В. П. Бондара,

Н. Г. Виговської, Л. В. Дікань, В. Ф. Максимової, Є. В. Мниха, С. М. Петренко, В. О. Шевчука, інших учених, чиї дослідження є рушійною силою сучасної науки в галузі обліку, контролю та аналізу.

Глибока зацікавленість проблематикою з фінансового контролю характерна і для сфери державного управління, економічної теорії, права. Про що свідчить ряд дисертацій, захищених на одержання наукового ступеня кандидата і доктора наук у різних галузях знань (І. Б. Стефанюк / 2002 р., С. М. Клімова (2003), І. В. Ващенко (2005), В. Ю. Стрельцов (2005), В. В. Поліщук (2005), В. В. Разумцев (2009), А. В. Хомутенко (2010), О. В. Алексєєнко (2010), І. В. Грицюк (2010), С. С. Брехов (2010), Г. В. Дмитренко (2011), Р. В. Косинський (2011), А. В. Хмельков (2012), І. М. Нестругіна (2012), Т. О. Пожар (2013), В. В. Гулько (2013), Т. О. Муренко (2013), С. П. Леонтович (2013), Н. М. Коломийчук (2013), Ю. В. Табенська (2013), ін.).

Широта застосування інструментів фінансового контролю, практична значимість його результатів у досягненні ефективності діяльності зумовлює багатоаспектність питань, які порушують науковці. Водночас проблема змісту фінансового контролю в умовах еколо-

гічного суспільства залишається малодосліджуваною.

Мета статті полягає в окресленні необхідності модифікації фінансового контролю у контексті екологізації суспільства. Для досягнення поставленої мети визначено коло завдань:

- обґрунтувати необхідність поглиблення теорії і практики фінансового контролю в умовах екологічно орієнтованої економіки;
- виокремити рівні фінансового контролю як функції управління екологічними проектами;
- визначити взаємодію екологічного, правового, економічного аспектів екологічного проекту з метою ідентифікації його як об'єкта фінансового контролю.

У складній системі сучасних економічних відносин фінансовий контроль посідає виняткове місце. Фінансовий контроль екологічних проектів перебуває на перетині інтересів світової спільноти, держави і окремого суб'єкта господарювання і є відправною точкою у питаннях забезпечення екологічної безпеки, наповненості Державного бюджету України, формування і цільового використання коштів Фонду охорони навколишнього природного середовища.

Становлення фінансового контролю тісно пов'язане із розвитком філософської думки та методологією економічних знань. Фінансовий

контроль набуває особливих властивостей в умовах екологізації суспільства. Концепція екологізації суспільного екологічно збалансованого розвитку ґрунтовно досліджують провідні вчені. Професор Синякевич І. М. у своїх працях в основі концепції вбачає трансформацію інструментів економічної і соціальної політики, оздоровлення духовної сфери в інструменти екологічної політики [9, с. 97; 10]. Професор Вовк В. І. трактує парадигму та засадничі принципи екологічної економіки як міждисциплінарний підхід, що інтегрує економічні, екологічні і соціальні аспекти господарської діяльності [5]. Закономірно, що екологізація суспільства невід'ємна від розвитку економіки. Професор Шевчук В. О. підкреслює необхідність дослідження, ідентифікації та інтерпретації об'єктів обліку, контролю та аналізу з урахуванням еколого-економічних викликів [11, с. 67].

Низка невиконаних завдань системи управління екологічною безпекою визначає невідкладність перегляду чинної практики фінансового контролю. За інформацією Державної служби статистики України [4], протягом 2012 р. на охорону навколишнього природного середовища підприємства, організації та установи витратили 20514,0 млн грн (без ПДВ), що на 11 % більше порівняно з 2011 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Фактичні витрати на охорону навколишнього природного середовища за джерелами фінансування за 2012 р. (без ПДВ) [3]

Показники	Капітальні інвестиції		Поточні витрати	
	млн грн	у відсотках до загального обсягу	млн грн	у відсотках до загального обсягу
Усього	6589,3	100,0	13924,7	100,0
у тому числі за рахунок коштів державного бюджету	89,5	1,4	343,2	2,5
з них кошти державного фонду охорони навколишнього природного середовища	50,2	0,8	7,5	0,1
за рахунок коштів місцевих бюджетів	371,5	5,6	116,1	0,8
з них кошти місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища	262,1	4,0	40,2	0,3
за рахунок власних коштів підприємств та організацій	3893,0	59,1	13452,4	96,6
за рахунок інших джерел фінансування	2235,3	33,9	13,0	0,1

За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів було освоєно 7,0 % капітальних інвестицій і здійснено 3,3 % поточних витрат, а основним джерелом фінансування витрат на охорону довкілля, як і в попередні роки, були власні кошти підприємств і організацій – 59,1 і 96,6 % відповідно.

Майже три чверті поточних витрат загальної суми по країні було здійснили підприємства, зареєстровані у Дніпропетровській (4118,8 млн грн), Донецькій (2302,7 млн грн), Запорізькій (1173,4 млн грн), Луганській (1150,6 млн грн), Полтавській (629,7 млн грн) областях і м. Києві (961,2 млн грн).

За I квартал 2013 р. Міністерство екології та природних ресурсів за наявності минулорічного залишку відкритих асигнувань на суму 360,0 млн грн і надходження частини екологічного податку, коштів збору за забруднення навколишнього природного середовища та грошових стягнень за заподіяну шкоду у цій сфері, на сумі 304,9 млн грн використало на здійснення природоохоронних заходів, зміцнення матеріально-технічної бази і методологічне забезпечення Державної екологічної інспекції та її територіальних органів, захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь 124,3 млн грн, або 18,7 % наявних ресурсів і 13,0 % річного плану. Водночас господарська діяльність у I кварталі 2013 р. охарактеризувалася зменшенням надходження екологічного податку – на 105,7 млн грн, або 28,4 % [3].

Інформація про виконання результативних показників виконання бюджетних програм Міністерством екології та природних ресурсів України як головним розпорядником коштів Державного бюджету аналізується за параметрами «затрати», «продукт», «ефективність», «якість». Однак, враховуючи довгостроковий характер більшості бюджетних програм і екологічних проектів, їх високу вартість, результативність функції контролю в управлінні ними виявляється не завжди оперативно. Крім того, відбувається нагромадження проблем у системі управління цією сферою.

З метою забезпечення контролю за виконанням і фінансуванням програм формування національної екологічної мережі Рахункова па-

лата України провела низку аудитів і перевірок використання бюджетних коштів на виконання державних цільових програм або окремих їх напрямів. Зокрема, це стосується загальнодержавних програм: «Питна вода України» на 2006–2020 рр., Цільова науково-технічна космічна програма України на 2008–2012 рр.; державних програм: «Ліси України» на 2010–2015 рр., Комплексний протипаводковий захист в басейні р. Тиси у Закарпатській області на 2006–2015 рр.; комплексних програм: Збереження та використання палацово-паркового комплексу в с. Вишнівець Збаразького району Тернопільської області на 2005–2010 рр.

Аудитом ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на реконструкцію очисних споруд та інших об'єктів з метою захисту акваторії Азово-Чорноморського узбережжя від забруднення встановлено що використання бюджетних коштів на окремі заходи 2010–2012 рр. здійснювалося без належного внутрішнього контролю за станом фінансової дисципліни, обліку та звітності. Унаслідок цього період не була забезпечена ефективність управління бюджетними коштами.

За результатами перевірки Рахункова палата України у 2012 р. виявила, що з дев'яти напрямів Програми комплексного протипаводкового захисту в басейні р. Тиси у Закарпатській області на 2006–2015 рр. фактично виконувались лише чотири. Міністерство екології та природних ресурсів у I кварталі 2013 р. звітує про затримку здійснення запланованих видатків на фінансове забезпечення цільових проектів екологічної модернізації підприємств і комплексний протипаводковий захист у басейні р. Тиси у Закарпатській області.

Якщо державні програми у сфері екології перебувають під наглядом державних органів контролю, то цільові екологічні проекти, що реалізуються за кошти суб'єктів господарювання, можуть залишатися поза їх увагою.

Отже, необхідність поглиблення теорії, методології, методики фінансового контролю має не тільки науково-пізнавальну значущість. Удосконалення фінансового контролю екологічних проектів має прикладне навантаження.

Є підґрунтям для сучасних рекомендацій в економіці й екологічній політиці.

Масштабність екологічної політики дозволяє виокремити мега-, макро-, мезо- і мікрорівень фінансового контролю. Реалізація наймасштабніших програм екологічної безпеки відбувається на міждержавному рівні (мегарівні). Одним із партнерів України у підготовці і здійсненні світових програм є Організація Об'єднаних Націй, яка протягом 2004–2007 рр. втілювала в життя міжнародний проект «Оцінка національного потенціалу в сфері глобального екологічного управління в Україні», метою якого було проведення оцінки можливостей виконання Україною зобов'язань, прийнятих в рамках глобальних екологічних конвенцій, зокрема конвенцій, пов'язаних зі зміною клімату, деградацією

земель, біорізноманіттям, міграцією водоплавних птахів та біобезпекою. Джерелом фінансування проекту став Глобальний екологічний фонд. Наразі на стадії впровадження в Україні перебувають Програма малих грантів Глобального економічного фонду в Україні, Проект «Інтеграція питань захисту довкілля в стратегії місцевого розвитку територій, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», Стратегічна програма дій для басейну Дніпра з метою зменшення забруднення стійкими токсичними забруднюючими речовинами (2-й етап). Загальна сума фінансування екологічних програм і проектів в Україні протягом 2005–2012 рр. становила 3290 млн дол. [12]. Різноманітність проектів зумовила нерівномірність їх фінансування (рис. 1).

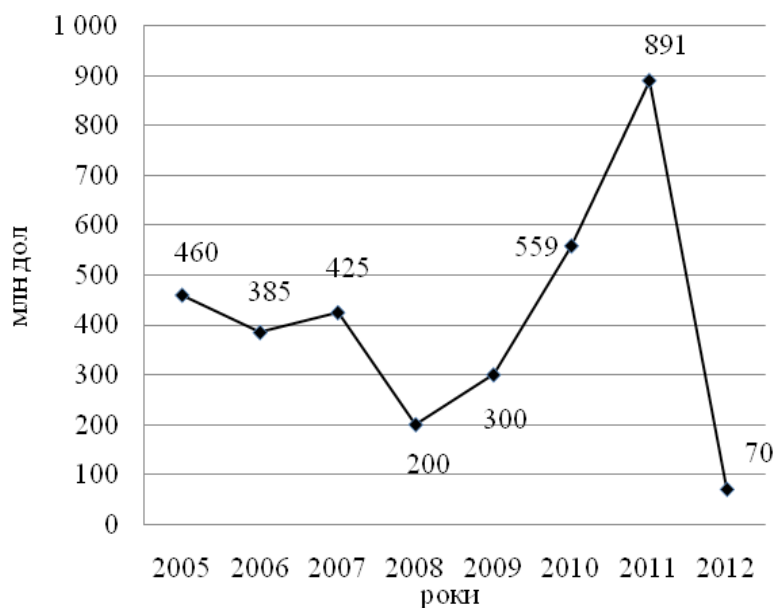

Рис. 1. Фінансування заходів екологічної безпеки в межах Програми розвитку ООН в Україні протягом 2005–2012 рр. [12]

Важливою для України є співпраця у сфері екологічної безпеки із сусідніми країнами. Наприклад, у жовтні 2011 р. підписана Програма торгово-економічного, науково-технічного та культурного співробітництва між Урядом Московської області Російської Федерації та Полтавською обласною державною адміністрацією України на 2012–2014 рр.

До Програми включені питання про раціональне використання природних ресурсів,

охорону навколишнього середовища, реалізацію стратегії поводження з відходами, механізмів здійснення природоохоронних заходів, проведення екологічної експертизи проектів і організації системи моніторингу навколишнього середовища. Програма виходить за межі екологічної політики однієї країни. Отже, фінансовий контроль набуває характеристики мегарівня: максимально враховує світовий досвід застосування методичних прийомів

контролю, відповідає завданням екологічної безпеки обох країн, узгоджується із економіко-правовим полем і політичною ситуацією у державах, забезпечує досягнення критеріїв вигоди від його реалізації.

Макрорівень управління екологічними проектами передбачає встановлення законності та економічної доцільності загальнодержавних екологічних програм. Серед них – Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 рр., Державна програма розвитку внутрішнього виробництва, Державна програма соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим («Екологічно безпечний Крим») на 2011–2015 рр., Державна цільова програма підтримки соціально-економічного розвитку малих міст на 2011–2015 рр., Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 р., інші.

Суб'єкти фінансового контролю екологічних проектів на макрорівні встановлені законодавчо – Державне Казначейство України і органи Державної контрольно-ревізійної служби України.

Управління екологічними програмами і проектами може здійснюватись вертикально (в межах галузі, відомства, корпоративного об'єднання) і горизонтально (в межах регіону, території) розрізах. У визначеному контексті мова йде про здійснення фінансового контролю на мезорівні (тобто проміжному між макро- і макрорівнями управління). Так, спільними проектами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України і Міністерства екології та природних ресурсів України є Програми комплексного соціально-економічного розвитку м. Одеси на 2005–2015 рр., Програми сталого соціально-економічного, екологічного і культурного розвитку м. Севастополя на період до 2015 р.

Зміст фінансового контролю на мікрорівні спрямований на забезпечення дотримання законності, ефективності та економічної доцільності екологічного проекту в ході створення, формування, володіння, використання, а в окремих випадках – відчуження його об'єкта. Мікрорівень передбачає виконання завдань і реалізацію функцій фінансового контролю в межах діяльності одного суб'єкта господарю-

вання. Зазвичай, ініціатором, а у певних випадках і суб'єктом фінансового контролю на мікрорівні є власник підприємства.

Обґрунтування, розробка, виконання екологічного проекту відповідає місії підприємства, завданням його діяльності. Якщо діяльність суб'єкта господарювання не визначена нормативними документами як екологічно небезпечна, зміст і результати фінансового контролю залишаються затребуваними на рівні управління підприємством. Так, доведений листом від 26.04.2006 р. № 3814/19/3-8 Міністерства екології та природних ресурсів України Перелік підприємств України, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища України, не містить у першій десятці підприємства Полтавської області, але включає 3 підприємства в першу сотню – ПАТ «Укртатнафта», ПАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» і Кременчуцька ТЕЦ ПАТ «Полтаваобленерго». Водночас Державна екологічна інспекція у Полтавській області констатує: у 2010 р. ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат» отримало дозволи на використання природних ресурсів; протягом 2012 р. ТОВ «Біланівський гірничо-збагачувальний комбінат» отримало дозволи на природокористування. Що зумовлює необхідність упровадження відповідних форм контролю.

Особливість фінансового контролю як функції управління екологічними проектами полягає у його необхідності на всіх етапах планування і реалізації, виміру економічного ефекту від заходів, що виявляється у формах попереднього, поточного та подальшого контролю. Об'єктом фінансового контролю у контексті екологізації суспільства є безпосередньо екологічний проект або його окремі етапи. Екологічний проект – це обмежена часовими рамками діяльність із реалізації унікальних цілей і завдань з екологічної безпеки, що має визначений початок та кінець, обмежений датою, бюджетом фінансування.

Зважаючи на багатоаспектність змісту екологічного проекту, зупинимося на характеристиках, що мають пріоритетне значення для ідентифікації його як об'єкта фінансового контролю (рис. 2).

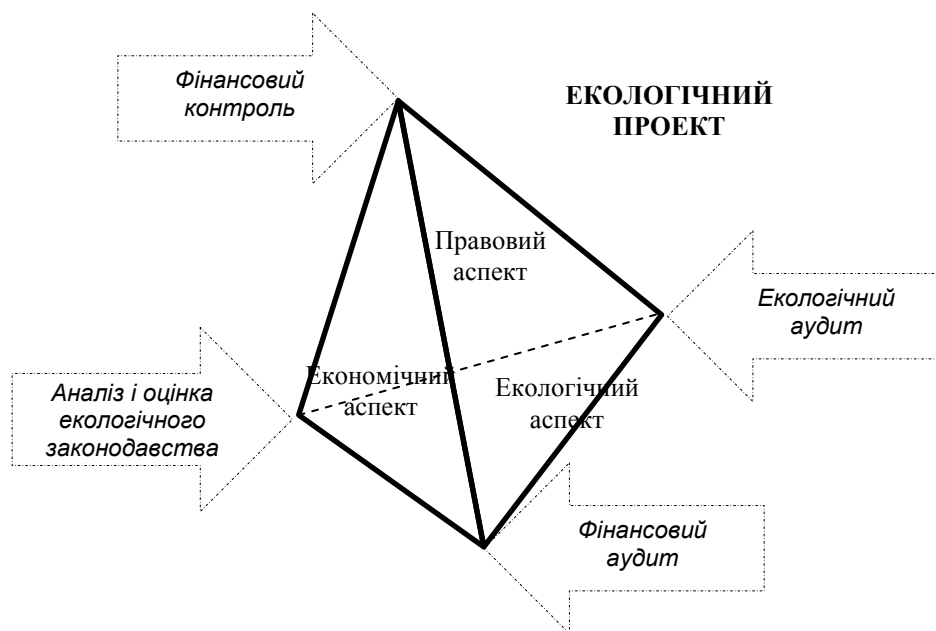

Рис. 2. Екологічний проект як об'єкт фінансового контролю

Екологічна складова проекту є первинною. Екологічний аспект визначається метою і завданнями проекту, реалізується в межах екологічної політики держави та забезпечує екологічну безпеку для навколишнього середовища і людини.

Екологічні проекти в Україні реалізуються у неухильному дотриманні чинного законодавства. У свою чергу, екологічна політика і заходи екологічної безпеки узгоджуються із міжнародними правилами, нормативами, стандартами, вимогами. Вказаним визначається єдність екологічного і правового аспектів управління екологічними проектами. Повноту реалізації такої взаємодії забезпечує екологічний аудит. Відповідно до ст. 8 Закону України «Про екологічний аудит» основними завданнями екологічного аудиту є: збір достовірної інформації про екологічні аспекти виробничої діяльності об'єкта екологічного аудиту та формування на її основі висновку екологічного аудиту; встановлення відповідності об'єктів екологічного аудиту вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту; оцінка впливу діяльності об'єкта екологічного аудиту на стан навколишнього природного середовища; оцінка ефективності, повноти й

обґрунтованості заходів, що вживаються для охорони навколишнього природного середовища на об'єкті екологічного аудиту [1].

Реальність програми екологічних заходів визначається економічною доцільністю їх реалізації. Питання повноти, своєчасності фінансування, цільового та раціонального використання коштів актуалізують економічний аспект екологічного проекту. Стратегічно важливі та високовартісні заходи екологічної безпеки здійснюються за кошти Державного бюджету України. Це зумовлює посилену увагу до забезпечення цільового використання бюджетних коштів з боку Рахункової палати, органів Державної контрольно-ревізійної служби у формі державного фінансового аудиту. Для діяльності суб'єктів господарювання приватної власності контроль можуть здійснювати незалежні аудитори, аудиторські фірми.

У ході державного моніторингу повноти та цільового використання бюджетних коштів виявляються обставини, які гальмують або унеможливають повноцінне виконання екологічних проектів. Зокрема, таким фактором є недосконалість правового поля: наявність правових прогалин, узгодженість окремих положень вітчизняної правової практики із міжнародними правилами тощо. За результатами

проведених перевірок Рахунковою палатою України у 2012 р. виявлено проблеми нормативно-правового регулювання щодо використання коштів державного бюджету, виділених державним управлінням охорони навколишнього природного середовища та державним екологічним інспекціям в Харківській і Сумській областях на реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення, охорони природних ресурсів і державного нагляду (контролю) у цій сфері; а також аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на здійснення природоохоронних заходів на території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей [7]. Встановлені факти стали підставою для здійснення поглибленого аналізу чинних положень і ряду законодавчих ініціатив.

Наведений перелік властивостей екологічного проекту не є вичерпним. Проте цілком дозволяє зрозуміти системність їх дії. Форми контролю екологічних проектів взаємодіють між собою і поєднуються у своєрідну систему. Очевидно, що результативність фінансового контролю екологічних проектів визначається якістю проведення екологічного аудиту, фінансового аудиту, аналізу й оцінки екологічного законодавства. Відсутність або неповнота управлінської інформації за визначеними аспектами підвищує ризики викривлення і невиявлення.

В умовах масштабності реалізації екологічних проектів помилки управління ними виявляються збитками. Структура обсягів бюджетних порушень, виявлених Рахунковою палатою України у 2012 р., свідчить про недостатньо ефективне управління та використання державних коштів за напрямом «Охорона навколишнього природного середовища, екологічна безпека та запобігання надзвичайним ситуаціям»: питома вага виявлених порушень сягає 16,3 %, а виявлені факти неефективного управління – 6,1 % [7, с. 29–30]. Тільки в Одеській, Миколаївській і Херсонській областях загальна сума розрахованих збитків за порушення вимог природоохоронного законодавства становила 668,64 млн грн [7, с. 93].

Виявлені факти є наслідком, у тому числі, помилок і прорахунків у системі управління екологічними проектами. Тому вкрай важливим є комплексний підхід при розробці механізму здійснення фінансового контролю, починаючи з визначення мети, завдань, об'єкта, і завершуючи формулюванням коригувальних і попереджувальних управлінських заходів.

У контексті екологізації економічних відносин не можна надавати перевагу будь-якій із визначених властивостей. Обмеження застосування інструментів фінансового контролю лише до об'єктів бюджетного фінансування звужує зміст потенційної і фактичної вигоди від реалізації екологічного проекту.

Отже, фінансовий контроль в умовах екологізації суспільства як напрям наукового пізнання потребує ідентифікації об'єкта і предмета, уточнення принципів, поглиблення механізму застосування методичних прийомів. Отже, необхідно переглянути сталі стандарти у контексті узгодженої відповідності завданням управління екологічною безпекою, власним функціям, міжнародним вимогам, вітчизняним реаліям господарювання. Вкрай важливою є проблема об'єктивності виміру фінансових характеристик і оцінка їх відповідності встановленим параметрам. При цьому слід визначити межу гнучкості / допустимості відхилень в одержаних результатах.

Слугуючи запитам управління екологічною безпекою на мікро-, мезо-, макро-, мегарівні, фінансовий контроль виконує місію коригування управлінських процесів, якщо досягнутий результат істотно відрізняється від установлених параметрів і попереджувальних заходів.

Екологічний проект як об'єкт фінансового контролю має складне пізнавальне навантаження. Прояв форм і видів контролю у системі взаємодії екологічного, економічного та правового аспектів формує підґрунтя якості для фінансового контролю. Викладений підхід може бути покладений в основу модифікації методичного інструментарію фінансового контролю в умовах екологічно-орієнтованої економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про екологічний аудит [Електронний ресурс] : Закон України від 24 червня 2004 р. № 1862-IV / «Законодавство України» : офіц. веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1862-15>. – Назва з екрана.
2. Про затвердження Термінологічної бази системи внутрішнього контролю та аудиту Державного казначейства України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України, Державного Казначейства України № 417 від 07.10.2008 р. (Термінологічна база, п. 3) / Міністерство фінансів України ; Державне Казначейство України. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0417506-08> (правова система МЕГА-НАУ). – Назва з екрана.
3. Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перший квартал 2013 року [Електронний ресурс]. – К. : Рахункова Палата України. – 45 с. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16742078/Bul_1_kv_2013.pdf. – Назва з екрана.
4. Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі у 2012 році [Електронний ресурс] : Експрес-випуск Державної служби статистики України від 13.05.2013 р. № 06.4-42/31. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (офіційний сайт Державної служби статистики України). – Назва з екрана.
5. Вовк В. Екологічна економіка як сучасна інтегральна наука: витоки та засадничі принципи / В. Вовк // Відповідальна економіка. – 2009. – № 1. – С. 33–47.
6. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 92 с.
7. Звіт Рахункової Палати України за 2012 рік [Електронний ресурс]. – К. : Рахункова Палата України. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16742074/Zvit_2012.pdf. – Назва з екрана.
8. Інформація про використання коштів Державного бюджету України Міністерством екології та природних ресурсів України у 2012 році [Електронний ресурс] / Міністерства екології та природних ресурсів України : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua>. – Назва з екрана.
9. Синякевич І. М. Екологізація розвитку: суть, об'єктивна необхідність, принципи, інструменти, перспективи для України / І. М. Синякевич // Науковий вісник УкрДЛТУ. Екологізація економіки як інструмент сталого розвитку в умовах конкурентного середовища. – Львів : УкрДЛТУ. – 2005. – Вип. 15.6. – 540 с. – С. 97–103.
10. Синякевич І. М. Екологічна політика. Стратегія подолання глобальних екологічних загроз : монографія / І. М. Синякевич ; Нац. лісотехн. ун-т України. – Л. : ЗУКЦ, 2011. – 331 с.
11. Шевчук В. О. Активи як об'єкти обліку, контролю та аналізу: проблеми еколого-економічної ідентифікації та інтерпретації / В. О. Шевчук // Облік і фінанси. – 2013. – № 1 (59). – С. 66–73.
12. Programme Delivery in 2005–2012 (as of 31 December 2012) [Електронний ресурс] : Програма розвитку Організації Об'єднаних націй в Україні – Режим доступу: <http://www.undp.org.ua/en/project-delivery>. – Назва з екрана.

Г. А. Соболев, кандидат экономических наук (ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Необходимость модификации финансового контроля в контексте экологизации общества.**

Аннотация. Статья посвящена вопросам совершенствования теории и практики финансового контроля в контексте экологизации общества. Неразрывность развития экономики и экологической безопасности обуславливают необходимость трансформации целей и задач финансового контроля. Соответствуя запросам управления экологической безопасностью на микро-, мезо-, макро-, мегауровне, финансовый контроль выполняет миссию корректировки управленческих процессов. Продемонстрирована роль взаимодействия экологического, экономического и правового аспектов для обеспечения качества финансового контроля.

Ключевые слова: финансовый контроль, экологический проект, экологическая экономика, финансовый аудит, экологический аудит.

G. A. Sobol, Cand. Econ. Sci., associate professor (Higher educational establishment of Ukoop-spilka «Poltava University of Economy And Trade»). **The need for modification of financial control in the context of the greening of society.**

Summary. The author explores the problems of improving the theory and practice of financial control in the context of ecological society. Economic development and environmental security transformation define the goals and objectives of financial control. financial control meets the needs of environmental control at the micro-, meso-, macro-, megalevels. Financial control on a mission corrections management processes. The author demonstrated the role of the interaction of environmental, economic and legal aspects to ensure the quality of financial control.

Keywords: financial control, environmental projects, environmental economics, financial audit, environmental audit.